

ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Валентина Валеріївна НАСІБОВИЧ,

здобувач вищої освіти ОС “Магістр”
Національного авіаційного університету
<https://orcid.org/0009-0005-8117-1577>

Науковий керівник: Ржевська Н. Ф.,
д-р політ. наук, проф., завідувач кафедри
міжнародних відносин, інформації та
регіональних студій Національного
авіаційного університету

COUNTERING DISINFORMATION DURING THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

The Russian-Ukrainian war is one of the biggest disinformation campaigns in modern history. Misinformation can spread in a variety of ways, including social media, traditional media, and government propaganda channels. Disinformation is very effective because it can affect people's emotions and undermine their trust in authoritative sources. During the Russian-Ukrainian war, the fight against disinformation became an important element of national security and stability. In this fight, it is important to combine technological, informational and sociocultural approaches to ensure effective countermeasures against disinformation and support the resilience of societies facing information warfare.

Російсько-українська війна є одним із найбільших дезінформаційних кампаній у сучасній історії. Дезінформація може поширюватися різними способами, включаючи соціальні мережі, традиційні ЗМІ та державні канали пропаганди. Дезінформація є дуже ефективною, оскільки вона може впливати на емоції людей і підривати їхню довіру до авторитетних джерел.

Неважко помітити, що питання інформаційної безпеки набувають особливого значення в умовах кризи, адже ворожі інформаційні атаки стають інтенсивнішими саме тоді, коли здатність суспільства чинити опір послаблена. Найкраще підґрунтя для ворожих операцій впливу – страх, паніка, дезорієнтація. В умовах військової агресії Україна змушена протидіяти ворожій пропаганді та дезінформації. Агресивні дії РФ спрямовані на дестабілізацію українського суспільства, дискредитацію українського керівництва, а також на те, щоб поставити під сумнів силу та готовність України до самозахисту [1].

Зрозуміло, що дезінформація щодо України є небезпечною зброєю в гібридному арсеналі РФ, спрямованою на підкорення України за будь-яку ціну. Загальні цілі використання кремлем дезінформації полягають у наступному: по-перше, перекласти провину за війну РФ проти України на США та НАТО, а також порушити єдність Заходу щодо підтримки України та санкцій проти РФ; по-друге дискредитувати Україну та підірвати як внутрішню, так і зовнішню підтримку урядових органів та Збройних сил України.

16 липня 2022 року Президент України Володимир Зеленський заявив: *“Скільки проблем українці створюють самі для себе, довіряючи будь-якому анонівному джерелу... Це набуває іноді просто нездорових форм, коли соціальними мережами й сайтами поширюються свідомі “вкиди” з РФ, мета яких тільки одна – доповнити ракетний і артилерійський терор проти нашої держави ще й інформаційним терором. Тому нам потрібен ще й своєрідний емоційний суверенітет, щоб не залежати від того, що ворог постійно запускає проти нас із вами. ... Іноді інформаційна зброя може зробити більше, ніж зброя звичайна”* [2].

Члени НАТО також повинні визнати, що російська дезінформація спрямована на те, щоб розділити і послабити союзників. Необхідно приділяти більше уваги розвінчанню дезінформації і викриттю роботи російських людей, щоб запобігти помилковим рішенням, заснованим на дезінформації, які призводять до людських жертв і подальших матеріальних руйнувань.

Сьогодні інформаційний фронт є не менш важливим, ніж військові дії, і це добре розуміють російські пропагандисти. Тому вони готові задіяти потужні сили для розколу українського суспільства і використовувати будь-який привід для розхитування ситуації в Україні зсередини на свою користь [3].

Все ж таки, російська пропаганда намагається перетворити Україну на "нацистську" державу, звинувачуючи Україну в "геноциді" та вбивстві власного народу, в існуванні американської біолабораторії, яка нібито розробляє біологічну зброю, націлену на "російську ДНК", а також у зв'язках між українськими "неонацистами" та іноземними спецслужбами з метою поширення цієї брехні. Що стосується Європейського Союзу (ЄС), то російські та проросійські джерела поширюють брехню про відсутність підтримки України в спільноті ЄС, шкідливі наслідки санкцій ЄС проти РФ, а також твердження про те, що європейські громадяни змушені голодувати або замерзати через нестачу ресурсів, раніше закуплених у РФ [4].

Отже, під час російсько-української війни, боротьба з дезінформацією стала важливим елементом національної безпеки та стабільності. Дезінформація, яку поширюють впливові актори, є ефективним інструментом гібридної війни, спрямованим на вплив на суспільство та зміну картини подій. У цій боротьбі важливо поєднувати технологічні, інформаційні та соціокультурні підходи, щоб забезпечити ефективну протидію дезінформації та підтримати стійкість суспільств, які стикаються з інформаційною війною.

Список використаних джерел:

1. 10 порад, як не стати жертвою дезінформації в умовах війни. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/01/09/10-porad-yak-ne-staty-zhertvoyu-dezinformacziyi-v-umovah-vijny/>.
2. Дезінформація РФ щодо України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3726233-rosia-vikoristovue-dezinformaciu-ak-zbrou-proti-ukraini.html>.
3. Тренди дезінформації та пропаганди в соціальних медіа. URL: <https://intent.press/publications/medialiteracy/2022/trendi-dezinformaciyi-ta-propagandi-v-socialnih-media-pivdnya-ukrayini-za-5-misyaciv-vijni/>.
4. Росія стала світовим лідером дезінформації – Євросоюз. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosija-dezinformacija-es/32262468.html>.